

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2019 lapkritis Nr.124

Taurapolis. Nuotr. Gyčio Grižo

Šia reto grožio nuotrauka pasidalinta internete. Tokio Taurapilio nepamatysi praeidamas ar pravažiudamas. Gal ji ir nelabai šventiška šiam laikotarpiui, bet man atrodo, kad labai tinka. Tokia ramybė ir darna gamtoje ir žmogų nuteikia gilesniems besibaigiančių metų apmąstymams, o ne rėksmingam švenčių šurmuliui. Rasti sielos ramybę gamta visada padeda, o juk tai šiuolaikiniam žmogui bene svarbiausia. Sveikindama visus laikraštėlio skaitytojus su šventėmis ir linkiu kitais metais surasti daugiau laiko sau. Juk labai teisingai yra pasakyta: „Sprendimas atrasti laiko sau yra meilės sau išraiška, o meilė sau yra pamatas ir meilei kitiems“. Su šventėmis!

Danguolė Trimonienė, bendruomenės pirmininkė

Atėjo gražiausias metų šventės, kurių kiekvienas labai laukiame, nes jos – ypatingos. Į sparčiai bėgantį gyvenimą ir kasdienybę jos visada įneša ramybės, priverčia mus visus bent akimirksniui sustoti ir pasidžiaugti tuo, ką turim – artimaisiais, prasmingais darbais, reikšmingais pasiekimais. Kai iš naujo suprantame, kad tikroji šventė – matyti artimų žmonių šypsenas, girdėti vaikų juoką ir

dalytis širdies šiluma. Tegul išmintis, sėkmė ir nuoširdumas lydi Jūsų kasdienybę, darbus ir visus Jus supančius žmones.

**Jaukių, šviesių ir gražių šventų Kalėdų,
sėkmingų Naujųjų Metų!**

Tauragnų seniūnas **Alvydas Danauskas**

Gruodžio jubiliejai. SVEIKINAME!

50 metų sukanka tauragniškiui **Kęstučiui Strazdui** ir **Reginai Rusakevičienei** iš Sirvydžių;

60 metų jubiliejų švenčia **Rimantas Ruzgus** iš Jovainiškių kaimo;

70 metų – **Leokadija Ruzgienė** iš Sėlės kaimo;

75 metų – tauragniškis **Povilas Gimbutis**;

80 metų sukako tauragniškiui **Antanui Aleknai** ir **Janinai Gaivenienei** iš Maleckažemio;

85 metų sukaktį pažymi tauragniškiai **Valerija Balsienė** ir **Jonas Gimbutis**;

90 metų sukanka tauragniškėms **Teklei Rukšėnienei** ir **Jadvygai Gutkinienei**;

95 metų sukaktį švenčia tauragniškė **Elena Musteikienė** ir **Petras Rakauskas** iš Šiaudiniškio.

KVIEČIAME VISUS! Renginys nemokamas

TAURAGNAI 2020
MAŽOJI LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ

MAŽOSIOS LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖS ATIDARYMAS

SAUSIO 4 D. 11.30 VAL. MAŽOSIOS KULTŪROS SOSTINĖS VĒLIAVOS IŠKĖLIMAS MIESTELIO CENTRE

KULTŪROS NAMUOSE KALENDORIAUS, SKIRTO DR. EUGENIJOS ŠIMKŪNAITĖS 100-OSIOMS GIMIMO METINĖMS, PRISTATYMAS

OPEROS SOLISTO LIUDO MIKALAUŠKO KONCERTAS

PROJEKTO ORGANIZATORIAI: TAURAGNŲ KRAŠTO BENDRUOMENĖ, UKC TAURAGNŲ SKYRIUS, TAURAGNŲ SENIŪNIJA

PROJEKTO PARTNERIS: UTENOS KULTŪROS CENTRAS

PROJEKTO RĖMĖJAI: UTENOS KULTŪROS CENTRAS, UTENOS RAJONAS, UTENOS SAVIVALDYBĖ

INFORMACINIAI RĖMĖJAI: Diena, LIENIS, Utenos Žinios, utenu.lt

RENGINIO RĖMĖJAI: VERZA, DIREKTORIAUS MARIUS DUBELIAUSKAS

DARILIS ŠIMKŪNAS, IGNAS VAIŠKELIS

seniūnijos internetinėje svetainėje (www.tauragnai.eu), Tauragnų bendruomenės gruodžio mėnesio laikraštelyje „Po Tauragnų dangum“, facebook paskyroje.

Mažosios kultūros sostinės vardas – puiki galimybė susitelkti visiems, kur begyventumėm, ir dėl savo krašto padaryti kažką, kas džiugintų, stebintų, išliktų ne vienerius metus.

Rašykite, skambinkite, susisiekite per socialinius tinklus. Esate laukiami ir Jūs, ir Jūsų idėjos!

Tauragnų seniūnija (tel. 8 389 32371; 8 687 83597; laimute.cepukiene@utena.lt);

Tauragnų krašto bendruomenė (tel. 8 618 20334)

UKC Tauragnų skyrius (tel. 8 616 48974; tauragnaic@gmail.com)

Kreipimasis į Lietuvos, Europos ir viso pasaulio TAURAGNIŠKIUS!

Su Jumis visais norime pasidalinti gera žinia – mūsų Tauragnai Utenos apskrityje yra paskelbti 2020-ųjų metų mažąja kultūros sostine! Tris šimtus šešiasdešimt penkis dienas turėtume būti matomi ir girdimi visoje Lietuvoje. Pristatysime naujus renginius, tęsime senas geras tradicijas, minėsime svarbias Tauragnams ir visai Lietuvai datas.

Kur gyveni? – „Prie giliausio ežero Lietuvoje“ – dažnai atsakome. Bet juk galime atsakyti ir taip – pačiame gražiausiame ir geriausiame pasaulio krašte. Tai priklauso nuo kiekvieno iš mūsų: ir gyvenančio Tauragnų seniūnijoje, ir visame pasaulyje. Kartu mes savo kraštui, kuriame gyvename ar iš kurio išvažiavome, bet vadiname savo namais, galime padaryti šį tą gražaus. Nesvarbu, ką veiki gyvenime – jei turi minčių, idėjų, noro, galimybių, laiko – bet kokia Tavo pagalba reikalinga Tauragnams. Į Tauragnų krašto bendruomenės sąskaitą (LT60 5014 5000 1400 0693) Jūs taip pat galite pervesti kad ir mažiausią piniginių paramą – ji taip pat labai reikalinga. Su planuojamais svarbiausiais 2020 metų renginiais Jūs galite susipažinti Tauragnų

2020 metų renginių planas

(tai tik stambesni renginiai, planas dar tikslinamas, pildomas, sekite skelbimus)

Vasario 11-14 d. Draugystės žygis po rajono seniūnijas. **15 d.** Vasario 16-osios minėjimas. Žygio dalyvių apdovanojimai. Koncertuos choras „Ave vita“.

Kovo 11 d. E. Šimkūnaitės 100-ųjų gimimo metinių minėjimas. Respublikinė Karpinių paroda. UKC Tauragnų skyriaus folklorinio ansamblio programa „Iš Žiniūnės skrynios“. Nepriklausomybės 30-mečio minėjimas. Vokalio ansamblio „Intermezzo“ koncertas.

Balandžio 25 d. Vaikų ir jaunimo teatrų festivalis (Anykščių KC Troškūnų skyriaus studija „Mes“, Rokiškio KC vaikų ir jaunimo studija, Zarasų KC studija „Lagaminas“, Utenos KC Vaikų ir jaunimo dramos studija, Tauragnų skyriaus vaikų ir jaunimo teatro studija).

Gegužės 9 d. Vyšnių žydėjimo šventė.

Atminimo suoliuko Eugenijai Šimkūnaitei atidengimas. Folkloro kolektyvų koncertai.

Birželio 6 d. Pirmosios pradalgės šventė ir respublikinis žolininkų suvažiavimas Beržatilčio kaime. Edukacinės programos.

Birželio 26-28 d. Tauragnų miestelio šventė. 26 d. Vaikų ir jaunimo diena. 27 d. – Tauro diena. 28 d. – Gražiausių ežerų diena (pagal atskirą programą, ji dar derinama; sekite skelbimus).

Liepos 6 d. Tradicinis bėgimas Tauragnų piliakalnis – Taurapilis. Riterių kovos Taurapilio papėdėje (VŠĮ „Supratimas“). Tautiška giesmė ant Taurapilio.

Rugpjūčio 15 d. Bardų muzikos koncertas prie Tauragno ežero. Atlikėjai derinami.

Rugsėjo 19 d. Dagos ir Lygiadienio šventė. Ugnies šou (VŠĮ „Supratimas“).

Spalio 10 d. Respublikinė liaudiškos muzikos kapelų šventė. Kolektyvai derinami.

Spalio 24 d. Tradicinis respublikinis romantinės muzikos festivalis. Kolektyvai derinami.

Lapkričio 14 d. Meno mylėtojų šventė.

Gruodžio 12 d. Eglės įžiebimas. Mažosios kultūros sostinės veiklų apibendrinimas. Baltijos gitarų kvarteto koncertas.

2019 m. gruodžio 4 d. laikraštyje „Utenos diena“
buvo išspausdintas korespondento **Visvaldo**

Kulakausko straipsnis „**Aldona Tartilienė: „Mokyklos reikia visiems“**. Perspausdiname straipsnį ir mūsų laikraštėlio skaitytojams

Rugsėjo mėnesį „Utenos dienos“ organizuotus mylimiausios mokyklos rinkimus laimėjo Utenos Krašunos progimnazijos Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyrius. Jame mokosi tik dvylika 1-4 klasių mokinių. Pagrindinė mokykla 2010 metais tapo pradine. Anot vienintelės Tauragnų mokyklos mokytojos Aldonos Tartilienės, ugdymo įstaigos reikia ne tik vaikams ir jų tėvams, bet ir miestelio bendruomenei, jos likimas rūpi netgi emigrantams.

Vieningi tauragniškiai

Paklausta, kodėl, jos manymu, tokia maža ugdymo įstaiga laimėjo mylimiausios mokyklos rinkimus, A. Tartilienė nusišypsojo: „Tauragniškiai turėjo išsikėlę tokį tikslą: seniūnas – mylimiausias, gydytojas – mylimiausias, bendruomenės pirmininkė – šauniausia...“ Mokytoja sakė, kad tiesiog dirba savo darbą ir džiaugiasi tuo, jog vaikai, jų tėvai, bendruomenė patenkinta mokyklos buvimu. Pedagogė atviravo esanti kuklus žmogus, kuriam rėksminga reklama nereikalinga.

Aldona Tartilienė, kilusi iš Stūglių kaimo (Tauragnų sen.), baigė vidurinę mokyklą Tauragnuose,

paskui įsigijo pedagoginį universitetinį išsilavinimą. Po studijų šiek tiek teko dirbti Anykščiuose, vėliau grįžo į Tauragnus – norėjo savo vaikus auginti mažame miestelyje. Pedagogė ketino grįžti į Anykščius, tačiau viskas susiklostė kitaip. „Neplanavau tapti mokytoja Tauragnuose, bet tauragniškiai mane prisiviliojo, todėl likau“, – šypsojosi ji.

Tuččių puslapių nepalieka

Tartilienė sakė, kad vaikai daugiau nei penkių pamokų neturi, tačiau viename kabinete mokosi visų keturių klasių mokiniai, kurių lygiai skirtingi, tad su kai kuriais tenka padirbėti ir po pamokų. „Būnu mokykloje, kiek reikia“, – teigė ji. Auklėtoja pasidžiaugė, kad vaikai įprato pratybose tuščių puslapių nepalikti, formuojasi jų pareigos jausmas. Mokinukai patys informuoja apie tai, kad neateis į mokyklą, nenori atsilikti nuo bendraklasių.

Pašnekovė parodė nedidelę kompiuterių klasę: „Kiekvienas vaikas, esant reikalui, turi po kompiuterį. Šiomet dalį stacionarių kompiuterių pakeitė nešiojamieji. Kai reikia, galima juos nusinešti į klasę. Patogu. Kai kurie vaikai, dar nemokantys skaityti, dirba poromis su vyresniaisiais.“

Auklėtoja sakė, kad dukart per savaitę pradinukai mokosi anglų kalbos Krašunos progimnazijoje, o per muzikos pamokas susitinka su Utenos kultūros centro Tauragnų skyriaus meno vadove. Mokytoja apgailestavo, kad šiemet jos ugdytiniai neteko galimybės lankyti baseino Utenoje – jiems tai labai patiko, patenkinti buvo ir tėvai.

Anot mokytojos, popamokinę veiklą tauragniškiai įvardija vienu žodžiu – „Smalsučiai“. Tai būreliai, kurių metu mokiniai užsiima įvairiomis veiklomis: dalyvauja knygų skaitymo popietėse (pernai pažymėdami Tauragnų bibliotekos šimtmetį skaitė šimtą pasakų, piešė piešinius, pristatė juos miestelio gyventojams), vyksta į Utenos A. ir M. Miškinių viešąją biblioteką (pavyzdžiui, interaktyviu dviračiu mina po Lietuvą, Latviją, Estiją) arba pasikviečia jos atstovus į Tauragnus (dalyvavo projekte „Robotukai“).

Šiais metais mokykloje atsirado dienos centras. Nors jis dar tik žengia pirmus žingsnius ir kol kas tegali pasiūlyti tris valandas per dieną, mokytojos manymu, yra labai reikalingas – pasibaigus pamokoms, ne visi tėvai turi galimybę prižiūrėti savo atžalas. Pedagogės teigimu, dienos centre po pamokų

pasilieka ne tik Tauragnų mokyklos ugdytiniai – ateina ir vyresni tauragniškiai, besimokantys kitose mokyklose. Mokytoja labai tikisi, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pritaris projektui ir dienos centras veiks dviem–trimis valandomis ilgiau.

Pamoka išvykos neatstos

Nors vaikai aktyvūs, daug keliauja, pasak pedagogės, jie nėra išlepinti ir vertina viską, ką gauna. Mokytoja džiaugiasi kiekviena galimybe kur nors pabuvoti. „Kiekviena išvyka – ne sausa pamoka, – sakė ji. – Vaikams nereikia pasakoti, kas yra Gedimino pilis ar Iliuzijų muziejus – jie jau buvo ir žino. Ne visas mūsų keliones apmoka rėmėjai. Džiugu, kad tėvai visada mane palaiko, jų atsakymas būna toks: „Jei tik turite laiko ir galite – važiuokite!“

A. Tartilienė džiaugėsi, kad į įvairias išvykas su vaikais gali keliauti mokykliniu 19-os vietų autobusiuku. „Nuomotis didelį autobusą mums būtų per brangu, – sakė ji. – kartais ir kokia mama padeda man tokiose kelionėse. Jei turi laisvų vietų, mus mielai keliauti pakviečia Krašunos progimnazija. Kartais važiuojam kartu su Tauragnų bendruomenės nariais.“ Pašnekovė sakė, kad su Krašunos progimnazija tauragniškiai dalyvavo Utenoje vykusiame paralimpinių žaidynių dalyvių suvažiavime. „Mums buvo patikėtas taikos balandžių vaidmuo: vaikai siuvosi baltus drabužius, nešė miestelio vėliavą – buvo smagu,“ – dalijosi įspūdžiais mokytoja.

Pasak auklėtojos, tauragniškiai pabuvojo Triušiuų slėnyje netoli Saldutiškio, Kauno valstybiniame muzikiniame teatre, ne kartą lankėsi Vilniuje. „Esame labai geri draugai su Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondu,“ – pasidžiaugė A. Tartilienė.

Prieš kiekvienas Kalėdas mokiniai kepa pyragus. Juos, kuo sveikesnius, gamina iš morkų ir visą savaitę apsirengę nykštukais vaišina savo geradarius: odontologą Kazimierą Preikšą, nemokamai gydžiusį jų dantukus, Tauragnų seniūnijos seniūną, muziejininę, bibliotekininkę ir kitus. Vaikų dėmesio sulaukdavo ir į amžinybę iškeliavęs Tauragnų krašto garbės pilietis Rimantas Antanas Gineitis.

„Kokia šventė būna, kai mes kūčiukus kepam! Užsijuosiam prijuostes, visi gražūs, išsipustę...“ – šypsojosi auklėtoja.

Anot A. Tartilienės, vaikai duoda sau pažadą – keturias savaites prieš Kalėdas nevalgyti jokių saldumynų.

Mokyklos kalbanti papūga

Paklausti, kur norėtų nuvažiuoti, vaikai kurį laiką nedrąsiai galvojo, tačiau galų gale pasakė, apie ką svajoja. Tai – Lietuvos jūrų muziejus. „Jau antrus metus svajonę nešiojamės širdyje, – šypsojosi mokytoja. – Gal kas nors kada nors išgirs...“

Ar vaikams mokykloje ko nors trūksta? Mokiniai atsakė: „Nieko!“ Pradinukai prasarė, kad norėtų

mokykloje turėti papūgą, kurią būtų galima išmokyti kalbėti, tačiau augintinį jie vis dėlto jau turi. Tai – voverytė, kuri atbėga susirinkti mokyklos kieme mažųjų pabertų riešutų.

A. Tartilienė pasidžiaugė, kad atsiranda žmonių-staigmenų. Vienas emigrantas, atrodo, gyvenantis Didžiojoje Britanijoje, parašė mokytojai laišką. Vyras prisipažino internete stebintis Tauragnų mokyklos ugdytinių veiklas, kurios jam labai patinka, ir skyrė mokyklai 100 eurų. Už šiuos pinigus tauragniškiai nuvažiavo į muziejų Vilniuje.

Pedagogė teigė, kad Tauragnų mokykla dalyvauja beveik visose miestelio šventėse. Prieš didžiąsias metų šventes atvažiuoja Utenos A. ir M. Miškinų viešosios bibliotekos atstovai su teatru, Kalėdų Seneliu. Prie vaidintojų prisijungia ir dauguma tauragniškių mokinių. Pasak auklėtojos, artėjančiai Kalėdų šventei šiemet padės pasiruošti Tauragnų bibliotekininkė ir muziejininė.

Vaikai pasigyrė, kad valgo sveiką maistą, o mokytoja pridūrė, jog mokiniai maisto nemėto. Anot A. Tartilienės, jau trečią mėnesį pradinukai mokykloje valgo burokėlius, pupeles ir kitas daržoves. Iš pradžių daržo gėrybės nelabai noriai tuštėdavo iš vaikų lėkščių, bet, pedagogės teigimu, pamažu jie įpratę. Mokytoja labai džiaugėsi, kad jos ugdytiniai atsisakė saldinti arbatą cukrumi. „Iš pradžių vaikai net streikavo: „Neskanu!“, bet paskui pajuto žolelių skonį“, – teigė ji. Beje, ateinančių metų birželio 11-12 dienomis Tauragnuose vyks žolinčių šventė, į kurią laukiama sugužant apie 100 svečių.

Šaltas Tauragno vanduo

A. Tartilienė teigė, kad mokykla dalyvauja ne viename projekte. Vienas jų – edukacinio pobūdžio „Olympis“, kitas – „Sveikata visus metus“, kurio metu kiekvieną mėnesį yra išsikeliamas iššūkis ir stengiamasi jį įveikti. Pavyzdžiui, rugsėjo mėnesio pabaigoje visi vaikai ėjo maudytis Tauragno ežere. „Šalta buvo, bet mes lindome į vandenį tik taisyklingai atlikę mankštas. Buvo gerai!“ – juokėsi mokytoja.

Šių metų rugsėjo-lapkričio mėnesiais Tauragnų mokykla kartu su Krašunos progimnazijos mokiniais dalyvavo projekte „Aktyvus jaunimas seniūnijose“. Kaip sakė A. Tartilienė, mokiniai vyko į labai turiningas edukacines keliones. Vieno žygio metu mokiniai nemažai keliavo naudodamiesi orientaciniais žemėlapiais, dalyvavo Užpaliuo-

se vykusioje akmens amžiaus stovykloje, kurioje šaudė iš lankų, svaidė ietis. Kitas žygis irgi vyko Užpalių miestelyje ir jo apylinkėse. Jo metu vaikai buvo supažindinti su Užpalių istorija, aplankė piliakalnių, įžymius riedulius, kitas vietas.

Pašnekovė sakė, kad prieš kelerius metus Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nusprendė, jog pradinė klasių mokytoja vienu metu negali turėti daugiau nei trijų klasių, tad ir Tauragnams teko atsisakyti ketvirtokų. Vis dėlto kitais metais ketvirta klasė vėl buvo gražinta. Baigę keturias klases vaikai, anot mokytojos, mokslus tęsia Kraštonos progimnazijoje. Pedagogė teigė, kad su šia mokykla tauragniškiečiai palaiko labai šiltus santykius: „Jie mus myli. Jei tik vyksta koks renginys ar spektaklis, visada mus pakviečia, pasako, kaip pasiruošti. Visuomet mums suteikia klases ar kitas reikalingas erdves. Turime ir gerus mokyklinių autobusų vairuotojus, kurie, jeigu reikia, veikia kaip laiškininkai.“

Kaimo mokykla – reikalinga

„Nenoriu girtis, bet mūsų rezultatai – geri. Gal prieš penkerius metus mus tikrino respublikinis auditas, visiems buvo labai smalsu, kaip man sekasi dirbti su keturiomis klasėmis. Tikrino viską, kas tik įmanoma: dokumentaciją, auklėtojos bei mokytojos darbą, įvairias veiklas, jų kampelius. Iš šimto galimų balų gavau šimtą“, – atskleidė A. Tartilienė. Mokytoja prisipažino, kad toks įvertinimas ją maloniai nustebino.

Pedagogė pasidžiaugė, kad vyresni mokiniai įpranta padėti mažesniems (vaikų amžius svyruoja nuo 6 iki 10 metų) – jie ne tik jaunesniems bendraklasiams batus užriša ar šiuos prižiūri, bet, kas mokytojai labai malonu, padeda atlikti užduotis, moko sąsiuvininės tvarkos. Žodžiu, kaip auklėtoja juokavo, mokytojauja. A. Tartilienė širdį paglostė ir faktas, kad viena jos buvusi mokinė – šiuo metu devintokė – įkvėpta savo mokytojos darbo pavyzdžio ruošiasi pasukti pedagogės keliu. Ji jau dabar prašo savo buvusios auklėtojos tam tikros literatūros, kad galėtų ruoštis ateities darbui.

Ilgametė pedagogė nenori sutikti su kai kurių Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovų nuomone, kad laikyti mažas kaimo mokyklas – nusikaltimas: „Iš patirties galiu pasakyti, kad vaikai, kurie mokosi, turi motyvacijos, šeimos palaikymą, jų mokymosi lygis nekrinta. Netiesa, kad maža kaimo mokykla nesuteikia reikalingų žinių. Turiu puikių pavyzdžių, kai išėję iš šios mokyklos vaikai yra pirmūnai miesto mokyklose“.

A. Tartilienė, dirbusi ir su labai didelėmis klasėmis, tikino, kad mokydama nedidelį būrelį vaikų mokytoja geriau žino savo ugdytinių poreikius, gali įvertinti jų gabumus, galų gale – kiekvienam vaikui suteikti daugiau dėmesio, reikiamos pagalbos.

Kukli Tauragnų mokyklėlė dabar glaudžiasi buvusiam mokyklos bendrabutyje. Pasak A. Tartilienės, daugelis Tauragnų mokyklos ugdytinių yra miestelio gyventojai, keli mokiniai atvyksta iš Pilkenių, Politiškių,

Varniškių (Tauragnų sen.), Biliakiemio (Utenos sen.). Pastate taip pat šurmuliuoja vaikų darželis, gyvena dvi šeimos, antrame aukšte šiais metais prisiglaudė minėtas dienos centras. Beje, jau nuo ankstyvo pavasario į buvusį bendrabutį iš plataus „svieto“ ima plūsti mokinukai-stovyklautojai: sportininkai, dailininkai ir kt. A. Tartilienė sakė, kad šiuos atvykėlius kuruoja kitas asmuo, nes jai pačiai po įtemptų mokslo metų reikia atostogų, kai gali daugiau laiko skirti savo šeimai, anūkams bei saviveiklai.

Aldona Tartilienė

Sėkmingi pradinukų metai

Mūsų 2019 metai buvo dar sveikesni ir dar aktyvesni, nei įprastai. Dalyvavome projekte „Sveikata visus metus“, kurį organizavo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras. Projekto tikslas buvo padėti vaikams įgyti bendrą sveikatos suvokimą, išsiugdyti sveikatai naudingus gebėjimus, įpročius bei nuostatas, atsakomybę už savo ir kitų sveikatą, paskatinti juos rinktis sveiką gyvenimo būdą.

Projekte dalyvavo Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų, formalųjį ugdymą papildančių bei neformaliojo švietimo įstaigų mokinių komandos, vaikų ir jaunimo organizacijos, klubai, būreliai, šeimos. Projekto organizatoriai kiekvieną mėnesį nuo vasario iki gruodžio kvietė leisti į sveikatos

Vilniuje, baigiamojoje konferencijoje

užduočių kelionę – gaudavome vis naują iššūkį, kurį stengdavomės kuo sumaniau, įdomiau, originaliau, prasmingiau įveikti. Įveikėme visus ir gruodžio 12 dieną buvome pakviesti į baigiamąją projekto konferenciją Vilniuje. Ne šiaip klausyti, o pasirodyti.

Paruošėme gražią pasveikinimo programą (mokiniai tikrai šauniai pasirodė, labai didžiuojusi jais), prisidėjo mūsų nuolatinės globėjos – bibliotekininkė Nijolė iškepė duonos, muziejininkė Gražina paruošė džiovintų vaisių, vaistažolių prizus. Dalyvavo 269 komandos, 6917 dalyvių iš visos Lietuvos. Ir žinote ką? Mes laimėjome pirmą vietą! Namų grįžome su diplomu, padėkos raštu ir rimtomis dovanomis.

2019 m. gruodžio mėnesio *Indrajos* žurnale išspausdintas Romualdo Šimkūno straipsnelis „Pasidžiaugimas“. Siūlome mūsų laikraščelio skaitytojams.

Su žemiete, gyvenančia Tauragnuose, Regina Seredžiūte-Mačiene artimiau susipažinau prieš dešimt metų, kai ji Tauragnų kultūros centre per koncerto pertrauką papasakojo, jog užsiima karpinių darymu. Vartėme aplankalą, iš kurio žvelgė daktarės Eugenijos Šimkūnaitės geros akys, bėgo pabaidyti šernai, nardė slibino guolio – Tauragno – lydeka, medžių apsuptyje tarsi rymojo ilgesį menantys namai... Džiaugiuosi, kad šešiolika jos darbų papuošė mano tarmišką leidinį „(Ne) paprastos istorijos“ (2011 m.).

Šiais metais tautodailininkė Regina išleido didelio formato albumą „Karpiniai“ (leidykla „Indra“), kuriame publikuoja šimto trisdešimt dviejų karpinių nuotraukas. Jų tematika įvairi, skirta Tauragnų kraštui, seniesiems amatams, krikščioniškiems simboliams, zodiako ženklams, gamtai, pagoniškomis dievybėmis.

Manau, neapsiriksiu tvirtindamas, kad Reginos gebėjimas kurti slypėjo iš jaunystės. Ji gyveno, brendo, dirbo nuostabios gamtos ir mylinčių žmonių apsuptyje. Matyt, įtakos turėjo išsilavinę tėvai: vaistininkė motina ir tėvas mokytojas. Ji, būdama medikė, juto, matė savo krašto žmonių negandas, jų begalinį norą džiaugtis kiekviena diena, amžių pragyventi prasmingai.

Pirmieji Reginos meniški darbai pinant vyteles, domėjimasis kolekcionavimu, kelionių įspūdžiai, pažintys su kūrybingais žmonėmis brandžią moterį įsuko į naują azartišką užsiėmimą – kurti karpinius. Vartant albumą jaučiasi, jog autorė neabejinga gimtajam kraštui, jo gamtai, žmonių geriems darbams ir svajo-

nėms. Negali nesijaudinti žvelgdamas į nuo šalčio paširpusius vilkiukus, lesalo ieškančią kurapkėlę ar kurtinį, popiečio ramybėje gulinčius briedžius, laimingai atskridusias šokančias gerves. Stebina kūrybinės įžvalgos apie žmonių tikėjimą pagoniškomis dievybėmis (Gabija, Medeina, Žemyna, Perkūnas ir kt.). Tai rodo autorės brandumą. Lapas po lapo ir įsitikini, jog metai iš metų ji augo prasmingai kurdama. Džiugu, kad tautodailininkė neužsisklendė savyje, atvirksčiai, džiaugiasi gyvenimu ir savo kūrybine veikla džiugina kitus. Geri darbai žmogų ne tik puošia – jie garsina kraštą, kuriame jis gyvena. Belieka Reginai palinkėti kūrybinės sėkmės, juolab, kad idėjų ji turi apščiai.

2019 m. gruodžio 22 d. internete (www.DELFI.lt)

buvo spausdintas **Tomo Sušinsko** straipsnis apie Utenos rajono bažnyčias. Spausdiname ištrauką apie Tauragnus.

Mažieji Utenos rajono miesteliai: vietinių sudegintos bažnyčios ir stebuklingu laikytas šaltinėlis

Pasidairykite į mažuosius Utenos rajono miestelius, kurie pirmoje Lietuvos Respublikoje buvo pilni gyvybės ir šurmulio.

Tauragnai – vienas gražiausių Aukštaitijos kampelių. Nedidelis, tylus provincijos miesteliukas dunkso didelio ežero pakrantėje. O ežeras ilgas, nusidriekiantis dešimtis kilometrų. Laikomas giliausiu Lietuvoje. Aplink jį daugybė mažesnių ežerėlių, kalvelių ir klonių. O nuo kalniukų atsiveria vaizdas į visą plačiąją apylinkę. Praeityje panorama driekėsi į vienišas ūkininkų sodybas.

Manoma, kad pirmosios bažnyčios statybos Tauragnuose siekia Vytauto Didžiojo laikus. Lietuvai priėmus krikščionybę, Jogaila 1387 metais pastatė Lietuvoje septynias bažnyčias. Tauragnų bažnyčia buvo pirmoji iškilusi rytinėse Lietuvos žemėse. Vieta šventovės statyboms buvo pasirinkta su potekste. Aukštas kalnelis, kuriame iškilo krikščionių namai, pagonių laikais buvo vadinamas romuva. Vaidilutės, kurstydamos amžinąją ugnį, su siaubu žvelgė į naujosios religijos plėtrą. Manoma, kad Tauragnuose vietiniai sudegino tris pirmąsias katalikų šventoves ir dar ilgai priešinosi naujajam tikėjimui.

Tauragnai pirmoje Lietuvos Respublikoje buvo valsčiaus centras. Gyvenvietę puošė sena, medinė devyniolikto amžiaus pabaigoje statyta bažnyčia. Šventovę išgarsino galingi, dvidešimties balsų vargonai, kurių aidas skambėjo visoje parapijoje. Tauragnai neatsiejami nuo netoli stovinčio Taurapilio piliakalnio. Kalvelę ežero vanduo supa iš dviejų pusių. Tarpukaryje giedrą dieną nuo piliakalnio viršūnės atsiverdavo vaizdas į gretimų miestelių bažnyčių bokštus, dalį Labanoro girios.

Giliausiame Lietuvoje Tauragno ežere buvo gausybė įvairiausių žuvų. Vietiniai porindavo, kad ištraukdavo po tris pūdus sveriančias gėlavandenes. Netoliese esantis Labės ežeras tęsiasi du kilometrus. Vietiniai buvo labai iškalbingi: už simbolinį mokestį turistams suokė įvairiausias istorijas ir legendas. Vasaromis pakrantėse pardavinėjo vėžius ir baravykus.

Daugiau skaitykite:

<https://www.delfi.lt/miestai/utena/mazieji-utenos-raiono-miesteliai-vietiniu-sudegintos-baznycios-ir-stebuklingu-laikytas-saltinelis.d?id=83101553>

Apie renginius trumpai

Gruodžio 18 d. Tauragnų darželinukus ir mokyklinukus į Kalėdinę popietę pakvietė Tauragnų biblioteka ir kultūros namai. UKC Tauragnų skyriaus mėgėjų teatras „Mokas“ parodė lėlių teatro spektakliuką „Laumės pirštas“. Rež. Loreta Juškėnienė.

Vaikus aplankė ir Kalėdų senelis. Vaikai minė mįsles, dainavo, deklamavo eilėraštukus ir, žinoma, gavo dovanų.

Nuotraukoje: po spektakliuko

Įgyvendinti projektai bendruomenėse

Tauragnuose (informacija D. Trimonienės)

Tauragnų krašto bendruomenė 2019 m. įgyvendino keturis projektus.

Utenos rajono savivaldybė rėmė projektą **„Puoselėjime senąsias kaimo tradicijas ir papročius“**. Skirta 400 Eurų. Surengtos Pirmosios pradalgės, Dagos ir Lygiadienio šventės. Įsigyta lininio audinio folkloro ansamblio moterų suknelėms.

Įgyvendintas projektas **„Kultūrą kuriame patys“**, kurį rėmė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Utenos rajono savivaldybė. Iš valstybės biudžeto skirta 646,64 Eurų. Įgyvendinant projektą įsigyta reikalingų daiktų: marmitas, kėdė prie pianino, rėmelių, 20 metrų audinio (suknelėms moterų ansambliui), tautinių rūbų kapelai (kelnės, liemenė). Vyko edukacinis užsiėmimas „60 žiedų kultūrai“. Lapkričio 23 d. vyko šventė „Kultūros namams – 60“. Buvo padėkota meno kolektyvų dalyviams, vyko koncertas.

Projektas **„Socialinių paslaugų plėtra ir gyvenimo kokybės gerinimas senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims Tauragnų seniūnijoje“** buvo finansuojamas iš Utenos rajono savivaldybės administracijos lėšų. Buvo sukurtos dvi darbo vietos (du etatai). Dvidešimčiai Tauragnų seniūnijos teritorijoje

Tauragnų bažnyčia ir varpinė. Autoriaus archyvas

gyvenančių asmenų buvo teikiamos socialinės paslaugos namuose. Parašytas projektas 2020 metams, tikimės gauti lėšų tolesnei veiklai.

Projektas **„Vaikų dienos centras Tauragnuose“**. Centras veikė lapkričio-gruodžio mėn. Lėšų įsikūrimui skyrė Utenos rajono savivaldybė. Parašytas tęstinis projektas, tikimės, kad jis bus finansuotas ir kitais metais centras tęs savo veiklą.

Klykiuose (informacija Ritos Butavičienės)

2019 metais Klykių bendruomenė įgyvendino projektą „Socialinių paslaugų plėtra ir gyvenimo kokybės gerinimas neįgaliems senyvo amžiaus žmonėms Klykių seniūnaitijoje“, kurio metu buvo įdarbintas vienas žmogus pilnu etatu ir dirbo trys savanoriai. Projektas buvo finansuojamas iš Utenos rajono savivaldybės administracijos lėšų.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo namuose tikslas – patenkinti asmens gyvybinius poreikius ir pagelbėti žmogui, kai jam sunku pačiam tuo pasirūpinti.

Vienuolikai Klykių seniūnaitijos teritorijoje gyvenančių asmenų buvo teikiamos socialinės paslaugos namuose. Senstantiems kaimų gyventojams labai reikalinga socialinė pagalba, kad jie galėtų savarankiškai gyventi savo namuose.

Klykių bendruomenė dalyvavo 2019 m. Nevyriausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017-2019 metų veiksmų plano 2.3 priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinime. Buvo įgyvendintas projektas „Bendruomeniškumas – kaimo ateities garantas“, kurį rėmė Utenos rajono savivaldybė. Projekto metu buvo nusipirkta bendruomenės rengiamiems renginiams reikalingų prekių. Projektas buvo pristatomas visoje Klykių seniūnaitijoje, senjorų ir pyragų dienos proga bendruomenės moterys savo keptais pyragais vaišino senjorus.

Nuotraukoje: bendruomenės pirmininkė Rita Butavičienė ruošia pyragus Klykių senjorams.

Danguolė Trimonienė

„Po Tauragnų dangum“ atsisveikina

Jau gana seniai, 2007 metų kovo mėnesį, pasirodė pirmasis laikraščio „Po Tauragnų dangum“ numeris. Taigi jis mus lankė beveik 13 metų. Per tą laiką užaugo ir sustiprėjo, buvo laukiamas daugelio namuose, skaitomas internete. Bet niekas nesitęsia amžinai.

Šiandien dedame tašką. Kaip jau pastebėjot, laikraščelis vėluoja, nebespėjame jo išleisti. Tiesą sakant, rašančių labai mažai, tai pagrindinis krūvis teka mudviem su Brone Juknevičiene. Trupučiuką liūdna atsisveikinti, kaip su vaiku, kurį paleidai į pasaulį, užauginai ir supranti, kad, deja, daugiau nieko negali jam duoti.

Šio laikraščio puslapiuose noriu padėkoti visiems, kurie rašė, ypač Bronei, kurios įdomūs straipsniai apie mūsų kaimus ir žmones buvo tikrai vertingi ir mielai skaitomi. Ačiū Valdai Žebelienei, kuri visus tuos metus rūpinosi laikraščio prenumerata, kurios dėka laikraštukas pasiekdavo daugelio Jūsų namus. Ji pėsčia ar važiuota aplankydavo per 40 kiemų. Buvo ir daugiau „laiskininkių“, kurios po kelis ar keliolika laikraščių nunešdavo iki Jūsų. Tai Inga Šinkūnienė, Bronė Juknevičienė (gal dažniau Vidas Juknevičius), Vilma Valienė, Aldona Kirkienė, Aldona Budreikienė... Ačiū ir tikroms laiškininkėms – Aušrai Merkienei ir Daivai Čibrienei, kurios nuveždavo laikraščelį į kaimus. Čia jis tikrai buvo labai laukiamas.

Taigi ačiū visiems, kurie per tuos metus pridėjot ranką ar atidavėt dalelę savo širdies šilumos, ir mūsų laikraštukas sugebėjo gyvuoti gana ilgai. Ačiū ir tiems, kurie skaitėt, kurie laukdavot naujo numerio. Tik dėl to aš ir pati skyriau laikraščeliui nemažai savo laiko, kad buvo žmonių, kurie tikėjo bendro darbo prasmingumu. Gal kam ir nesuprantama atrodė, kaip galima dirbti

už tai negaunant jokio atlygio, bet galima, jei vadovaujiesi žodžiais: „Mes gyvename iš to, ką gauname, bet kuriame gyvenimą iš to, ką duodame“. (Vinstonas Čerčilis). Bet pavargsta visi. Galbūt ir išsisemia. Tikėkimės, jaunesni panorės tęsti mūsų darbą. Būtų puiku.

Bronė Juknevičienė

Sklaidau Tauragnų istoriją – laikraščius „Po Tauragnų dangum“. Nuo 2007 metų jų susikaupė nemažai. Labai gaila, kad neturiu pirmojo numerio, tik antrą. Bet galima nusikopijuoti ir turėti visus numerius, tikrai taip padarysiu. Žinau, kad ne vienas laikraščio skaitytojas saugo ir retkarčiais perverčia, pasklaido mūsų „Po Tauragnų dangum“. Per beveik tryliką metų labai daug kas pasikeitė, užaugo vaikai, kurių nuotraukos buvo 2007 m. birželio mėn. numeryje, daug mano pašnekovų, apie kuriuos rašiau, jau ilsisi Tauragnų kalnelyje. Bandžiau skaičiuoti, kiek žmonių pakalbinau, bet pasimečiau.

2007 m. birželio mėn. numeris. Dar veikia Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės pagrindinė mokykla, nors joje jau tik 88 mokiniai. Laikraštyje rašiau apie projekto „Drąsinkime ateitį“ veiklas. (Vykdami projektą bendravome su daug pasiekusiais žmonėmis, kurie mokėsi mūsų mokykloje). 2010 m. liepos mėn. numeryje buvo išspausdinta paskutinės dešimtokų laidos nuotrauka (tai buvo mano laida). Daug kartų norėjau parašyti apie mokyklos uždarymą. Vis atidėliočiau, nes buvo daug skausmingų dalykų, nepagrįstų kalbų. Paskui atsirado kitų temų. Tik negaliu pamiršti vienos mokytojos, į pensiją išėjusios seniau, klausimo, kai pamatė mane su gėlėmis: „Iš kur tiek gėlių? Juk ne Rugsėjo 1-oji?“ Mokykla buvo uždaryta tyliai... Tauragniškiai, net ir buvę mokytojai, nežinojo, kad

uždaroma daugiau nei 230 metų gyvavusi tė), Rita Pundzienė (Aleknaitė) papasakojo apie mokyklą. Stūglių kaimą.

Šiandien skaitote paskutinį laikraščio numerį. Šį kartą nekalbinau nė vieno tauragniško, pati „kalbinsiu“ laikraštį, prisimindama maloniausias akimirkas, įdomiausias pašnekovus, įsimintiniausias temas. Mieli skaitytojai, ne tik Jūs sužinodavote kažką naujo, sužinodavau ir aš. Rašiau apie projektus, bendruomenės ir valstybės šventes, minėjimus ir koncertus, Adventą ir Jonines, „Moko“ teatro premjeras, mokyklą ir mokytojus, mokytojų vaikus, seniai baigusius mokyklą, tauragniškius, studijuojančius užsienyje, medikus, mamas, jaunas šeimas, ir tas, kurios kartu jau 50 metų, emigrantus, sugrįžusius namo, gražiausių miestelio sodybų šeiminkus, apie gamtosaugos ir kaimų kultūros centrų problemas, kalbinau Tauragnų krašto Garbės piliečius ir seniūnaičius bei Tauragnų svečius, domėjausi žmonių nuomone apie mūsų laikraštį.

Ar prisimenat, kad bendruomenės gimtadienį kurį laiką šventėm pristatydami savo gatves? 2007 m. tokia šventė buvo surengta pirmą kartą, atsiliepiamai – patys geriausi. Aldona Lekavičienė po šventės sakė: „Svarbiausia, kad žmonės pamatė, kiek daug turi ką kitiems parodyti“.

Ne tik parodyti – ir pasakyti. Nors ne vienas žmogus, kai pasakydavau norinti parašyti apie jį laikraštyje, atsisakinėdavo, teisindamasis, jog jo gyvenimas neįdomus. O paskui pasipildavo istorijos! Ačiū visiems, kurie suteikėte galimybę apie Jus papasakoti tauragniškiams, uteniškiams, o gal ir visai Lietuvai. O ir pati jau ne vieną kartą sakiau, kad bendravimas su Jumis man suteikė neįkainojamos patirties ir žinių.

2010 m. gruodžio mėnesį pradėjau kalbinti kaimų žmones. Pirmasis kaimas, kurį aplankiau, buvo Maleckažemis. Pirmasis kiemas – Valkauskų. Buvo labai šalta, bet buvo gera nuo šių žmonių šiltų ir nesumeluotų žodžių apie savo artimuosius, kaimynus. Elena Maniušienė, išlydėdama mane, pasakė; „Būk pats geras, ir kiti bus geri“. Vėliau dar ne vieną kartą iš kaimo žmonių girdėjau šiuos žodžius. Dažnai savo pašnekovus pasirinkdavau atsitiktinai, tiesiog užeidavau į namus, net nežinodama, kas juose gyvena. Būdavo, žmonės patys pasakydavo, pas ką verta užėiti, kas gali ką įdomaus papasakoti. Buvo kaimų, kur vietinių gyventojų vos vienas kitas. Džiaugiuosi, kad spėjau pakalbinti, užrašyti kaimų ir žmonių istorijas. Aplankiau Pilkenius, Klykius, Stučius, Balčius, Taurapilį, Tautiški, Grašių, Žiezdrį, Gaidelių kaimus, Daunorius, Šeimatį, Beržatiltį. Apie Gaidžių kaimą parašė Rimanta Gaidienė, apie Lukošūnų kaimą – Diana Žvirblienė (Dambravai-

Neskubrus kaimo žmogaus gyvenimas su mintimis apie vaikus ir svajonėmis apie jų geresnę ateitį. Gyvenimas, kaip ir daugelio mūsų. Kiekvieno savaip gražus ir prasmingas. Daugelis pašnekovų man buvo tikras atradimas. Veronikos Juodvalkienės ir jos sūnaus Laimo namuose Beržatiltyje praleidau kelias valandas. Net buvo kilusi abejonė, ar sugebėsiu perduoti tai, ką jie pasakojo, nes tokių talentingų pasakotojų nedažnai sutiksi. Šioje šeimoje gerbiama praeitis, vaikai ir anūkai žino giminės istoriją, saugomos šeimos relikvijos. Natalijos ir Jono Kairionių namuose Gaidelių kaime pamačiau tokių nuotraukų, kurios būtų didžiausia vertybė muziejui. Nuo straipsnio apie Gineičių giminės istoriją užsimezgė graži draugystė su jau a. a. Rimantu Gineičiu, Jonu Baleiša (jo mama buvo Ona Gineitytė, ištekėjusi už Spitrėnų dvarininko Jono Baleišos), Gražina Gineityte-Gerulskiene. Su J. Baleiša ir G. Gerulskiene dažnai susisakbiname, jie ir R. Gineitis bei jo dukra Aušra perdavė nemažai eksponatų Utenos kraštotyros muziejui. Bendravimas su šiais žmonėmis paskatino domėtis garsios ir svarbios ne tik Tauragnams, bet ir Lietuvai giminės istorija. Džiaugiuosi, kad pakalbinau 100-metę Uršulę Ingaunienę, žinoma, labai padėjo jos dukra Bronė Sliesoravičienė. Jų pasakojime buvo ne tik šeimos, bet ir Juknėnų bei Tauragnų istorija.

2014 m. pradėjau su nauja rubrika „Naujas žvilgsnis. 5 minutės su...“. Rašiau, kad man patinka mūsų laikraštis. Man patinka, kad ir kitiems jis patinka. Tik norisi kažko naujo. Prašiau skaitytojų mestelėti kokią idėją. Gal jų ir buvo, tik iki manęs neatlėkė. Beliko sugalvoti pačiai. Pašnekovai turėjo atsakyti į 5 rimtus ir nelabai klausimus. Pirmoji, žinoma, buvo bendruomenės pirmininkė Danguolė. Įdomus, ar į visus klausimus ir dabar taip pat atsakytų? Pavyzdžiui, į klausimą „Ko dar svajoji išmolti šiame gyvenime?“ 2014 m. Danguolė svajojo paskraidyti oro balionu. Ar Janė Šinkūnienė, 2014 m. „Utenos dienos“ skaitytojų išrinkta šauniausia menininke, prisimena, kad jos svajonės – išmolti drožinėti, tapti masažiste, turėti savo mažą versliuką. Aldona Budreikienė svajojo sėsti ant eiklaus žirgo ir skristi su vėju. Tikriausiai nepamiršot savo svajonių, būtinai įgyvendinkit, nes viešai apie jas pasisakėt!

2015 m. sugalvojau, kad reikia perversti nuotraukų albumus ir pakviečiau skaitytojus dalintis prisiminimais tema „Kai aš mažas buvau“. Dabar portale DELFI randu panašią rubriką su kvietimu atpažinti žymius Lietuvos žmones iš jų vaikystės nuotraukų. Man ypač mielos mūsų gatvės vaikų nuotraukos. Kiek čia buvo vaikų! Kaip visi gražiai draugavom ir iki sutemų vasarą žaisdavom

„užkaltuko“... O jau Lina Marčiulionytė ir Andrius Tilvytis, kai jiems buvo maždaug penkeri, bei Rasa ir Jolana Atkočiūtės dabar tikrai būtų facebooko žvaigždės.

Prieš trejus metus Danguolė pasiūlė temą „Su daina per gyvenimą“. Dar taip neseniai per tradicinį romansų vakarą mūsų dainininkai senjorai sulaukdavo ovacijų. Repeticijos, koncertai namuose ir išvykose buvo jų gyvenimas. Pirmoji, kurią kalbinau, buvo Irena Eidžiulienė, turinti bene didžiausią dainininkės „stažą“, nes saviveiklininkės kelią pradėjo 1960 m. Janę Puodžiukienę apie dainas papasakoti reikėjo įkalbinėti. Bet kai jau susitikom, net pamiršau užduoti kai kuriuos klausimus, nes ji turi ne tik dainininkės, bet ir pasakotojos talentą. Tokių *perliukų* laikraščiu, kaip šios moterys, sutikau ne vieną. Kiti kalbinti dainininkai jau ne vieną kartą svečiavosi laikraštyje, esu labai dėkinga, kad paprašyti niekada neatsisakydavo papasakoti apie save, mokytojo darbą ir, žinoma, apie dainas. Petras Kazickas dainuoja nuo lopšio, Bronius Slapšys net dainų sąsiuvinį turėjo, gaila tik, kad neišsaugojo, Janinai Augulytei svarbiau buvo ne koncertai ir buvimas scenoje, o dainos kaip bendravimo priemonė ir ryšys tarp žmonių. Nepaprastai įdomu buvo klausytis Tamaros Vanagaitės apie gyvenimo iššūkius. Stasės Mikulėnienės gyvenime dainų buvo nedaug, bet ji kaip puikiausią gyvenimo įvykį prisimena 5 dienas, praleistas Vilniuje, Dainų šventėje.

Jei jau prabilau apie *perliukus*, tai tarp jų yra ir Valerija Balsienė, labai nustebinusi pasakotojos talentu. Prieš kelias dienas viena šeima, gyvenanti Utenoje, paprašė gauti būtent šį laikraščio numerį, nes V. Balsienę puikiai pažinojo. Gal šiek tiek užpildžiau ir istorijos apie Tauragnų medicinos įstaigas spragas, nes Birutė Blažienė, Janė Puodžiukienė bei Kazimieras Preikša prisiminė daug įdomių dalykų apie Tauragnų ligoninę ir ambulatoriją, savo kolegas. B. Blažienė ir J. Puodžiukienė išsaugojo puikias nuotraukas.

Kalbėdama su daugeliu žmonių dar kartą įsitikinau, kad kuo daugiau gerų emocijų, pozityvaus nusiteikimo kitų žmonių atžvilgiu, tuo lengviau galima dorotis su gyvenimo negandomis. Tai patvirtino Ritos Pundzienės, Aldonos Driukienės, Verutės ir Povilo Gimbučių, Teklės Isakienės, Veronikos Jauniškienės papasakotos istorijos. Visi jie, nors ir skirtingais žodžiais, sakė: „Jeigu su skundais gyvensi – geriau nebus“. Būtent pasakojimai apie šiuos žmones sulaukė didžiausio skaitytojų įvertinimo. O apie tai, kad labai dėkinga P. Gimbučiui, pasiūliusiam temą pagal „Tauragnų bernų“ nuotrauką, esu rašiusi ne vieną kartą.

Dažni svečiai laikraščio puslapiuose buvo ir mokytoja Aldona Tartilienė bei jos mokinukai ir jų tėvai. Nors informacija apie mokyklos veiklą bei pasiekimus skelbiama internete, bet joje neatsakoma į klausimą „Kaip gyveni, mokytoja?“ Tarp pasiekimų ir apdovanojimų, kuo labai džiaugiuosi, dar buvo ir rūpesčių, kasdienybės, apie ką mokytoja ir pasakojo.

Apie kiekvieną savo pašnekovą nepapasakosiu. Norėjau tik šiek tiek perversti laikraščio puslapius. Kai kur stabtelėjau ilgiau. Norėjau išvardinti pavardes visų, bet tai beveik neįmanoma, nes pašnekovų buvo daugiau nei du šimtai. Dėkinga ne tik tiems, kurie ne vieną valandą pasakojo savo gyvenimo istorijas, bet ir tiems, kurie vieną ar kelis kartus išsakė savo nuomonę įvairiais klausimais. Be Jūsų nebūtų buvę laikraščio. Didelį darbą nuveikė Danguolė Trimonienė. Jai ačiū už pasiūlytas temas, patarimus ir profesionalų, kaip tikros redaktorės, tekstų taisymą.

Ačiū, kad tiek daug metų buvome kartu!

AKTUALU

2020 m. komunalinių atliekų išvežimo grafikas (informacija iš interneto)

Mišrios komunalinės atliekos išvežamos kiekvieno mėn. 10 dieną, tik gegužės mėn. – 11 d.

Plastikas, metalas, popierius (geltoni konteineriai) – sausio, vasario, kovo, balandžio mėn. – 24 d.; gegužė ir birželį – 25 d.; liepą, rugpjūtį, rugsėjį – 24 d.; spalį – 26 d.; lapkritį – 24 d.; gruodį – 22 d.

Stiklas (žali konteineriai) – sausio 25 d., balandžio 25 d., liepos 27 d., spalio 27 d.

Pavojingos, didelių gabaritų atliekos bus surenkamos kovo 9 d., birželio 2 d., rugsėjo 7 d.

A A *Seniūnijoje*

Gruodžio mėn. mirė

ZENONAS ROŽĖ, 66 m., *Tauragnai*

JONAS ŠUMINAS, 74 m., *Tauragnai*

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos

Aldonos Tartilienės, Danguolės Trimonienės, taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Trimonienė

Spausdino Utenos spaustuvė